

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Daniely Zemanové, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **V. R.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 10. 2015, čj. KUJCK 79993/2015/ODSH/OI, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. 10. 2016, čj. 10 A 23/2016-40,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Magistrát města České Budějovice rozhodnutím ze dne 31. 8. 2015 uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. e) bodu 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu). Tohoto přestupku se žalobce dopustil tím, že dne 12. 6. 2015 řídil motorové vozidlo, ačkoli nebyl držitelem příslušného řidičského oprávnění. Proti rozhodnutí správního orgánu v prvním stupni podal stěžovatel odvolání. Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví odvolání zamítl a potvrdil napadené rozhodnutí.

[2] Žalobce nebyl úspěšný ani v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného. Zde namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nesrozumitelnost, neboť se v odůvodnění rozhodnutí uvádí, že *„bylo rozhodnuto o udělení sankce zákazu činnosti v dolní hranici zákonné sazby“*; to je

ale v rozporu s výrokem, kterým byla žalobci uložena pokuta a zákaz činnosti v horní polovině sazby. Dále podle obsahu žaloby byl žalobci nesprávně uložen zákaz řízení všech motorových vozidel, úvahy o polehčujících a přitěžujících okolnostech nebyly přezkoumatelné pro nesrozumitelnost a chybělo přezkoumatelné odůvodnění výměry sankce. Podle žalobce nebyla také dostatečně vypořádána otázka zavinění. Krajský soud neshledal žalobu důvodnou a zamítl ji. Ačkoliv přisvědčil žalobci, že správní orgán v prvním stupni nesprávně uvedl v odůvodnění výroku označení sazeb, neshledal toto pochybení natolik závažným, aby zakládalo nesrozumitelnost či nepřezkoumatelnost rozhodnutí. V ostatních bodech žaloby považoval soud námitky žalobce za zcela nedůvodné.

II. Stručné shrnutí kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) se závěry krajského soudu nesouhlasil a podal proti rozsudku kasační stížnost. Podle stěžovatele se krajský soud ani žalovaný dostatečně nevypořádali s rozporem mezi uloženou sankcí a odůvodněním rozhodnutí o přestupku. Krajský soud tento rozpor uznal, ale považoval jej za drobné procesní pochybení, které nezakládá pochybnosti o srozumitelnosti nebo přezkoumatelnosti rozhodnutí.

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti setrval na tom, že z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu není zřejmé, jaký vliv měly hodnocené skutečnosti na výši sankce. Krajský soud uvedl, že ačkoliv správní orgán nevyjádřil úvahy o polehčujících a přitěžujících okolnostech explicitně, jejich povaha i hodnocení z rozhodnutí jednoznačně vyplývají. Podle stěžovatele však byly některé polehčující okolnosti opominuty, například to, že se dopouštěl řízení bez řidičského průkazu nevědomě. Správní orgán pochybil i v tom, že kladl stěžovateli k tíži opakované tresty v přestupkovém řízení.

[5] Stěžovatel dále namítal, že správní orgán nezjistil konkrétní formu zavinění; o jakémkoli zavinění stěžovatele je přitom namístě pochybovat, neboť mu nebylo známo, že mu byl uložen zákaz řízení. Krajský soud nepřisvědčil ani této námitce, když uvedl, že stěžovatel musel jednat přinejmenším z nedbalosti. Podle stěžovatele nestačí, že úvahy o zavinění „*doplnil*“ žalovaný (jak uvedl krajský soud): rozhodnutí správního orgánu prvního stupně totiž neobsahovalo žádné úvahy. Takto však nelze postupovat, protože by to pro stěžovatele znamenalo ztrátu instance.

[6] Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje, aby NSS rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout. Uznal pochybení správního orgánu prvního stupně v případě nesprávného odůvodnění sankce, tuto vadu však považoval za zhojenou svým rozhodnutím. Uložené sankce jsou adekvátní s ohledem na to, že stěžovatel často porušuje pravidla silničního provozu. Polehčující okolností nemůže být to, že stěžovatel nevěděl o odebrání řidičského průkazu, neboť mu bylo oznámení doručeno fikcí. K otázce zavinění se žalovaný vyjádřil tak, že ke spáchání daného přestupku postačuje zavinění na úrovni nedbalosti. Stěžovateli přitom nemohlo uniknout, že je proti němu vedeno řízení, ve kterém mu hrozí sankce zákazu řízení.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] V rozhodnutí prvního stupně se správní orgán dopustil chyby: ve výroku totiž uložil peněžitou pokutu ve výši 39 000 Kč (zákonné rozmezí pokuty se pohybuje od 25 000 do

50 000 Kč, pokuta tedy byla stanovena ve výši 56 % z horní hranice) a zákaz řízení v trvání 24 měsíců (což je maximální lhůta, zákon stanoví rozmezí od 12 do 24 měsíců). V odůvodnění však v obou případech uvedl, že pokutu i zákaz řízení ukládá na „*dolní hranici*“ zákonné sazby. Stěžovatel polemizoval v kasační stížnosti o povaze chyby, zda se jedná o chybu v odůvodnění nebo o písařskou chybu ve výroku. Z obsahu spisu a přestupkové minulosti stěžovatele, o níž je v odůvodnění také zmínka, je zřejmé, že správní orgán se chtěl přiklonit k horní hranici sankce a že chyboval v odůvodnění rozhodnutí. Výše uvedená věta je zřejmým vybočením z jinak přesvědčivého odůvodnění. Žalovaný ani krajský soud následně neshledali nepřezkoumatelnost rozhodnutí na základě této chyby. Zřejmá chyba v odůvodnění rozhodnutí nebyla ani podle NSS takové povahy, aby způsobila nezákonnost tohoto rozhodnutí, které bylo s výjimkou této chyby vypracováno srozumitelně, a proto NSS neshledal námitku nepřezkoumatelnosti důvodnou.

[10] Stěžovatelovy úvahy o porušení zákazu změny rozhodnutí k horšímu považuje NSS za scestné. Z rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo zřejmé, jaké sankce a v jaké konkrétní výši chtěl správní orgán uložit – jen je třeba číst odůvodnění jako celek, nikoli jen ona chybná slova o „*dolní*“ hranici. Žalovaný v rozhodnutí o odvolání setrval na uložených sankcích, takže neměl důvod jakkoli měnit výrok rozhodnutí prvního stupně. Pomýlená je proto i námitka o ztrátě instance, protože orgány obou stupňů byly ve svém náhledu na sankce jednotné.

[11] NSS nepřisvědčil námitkám týkajícím se hodnocení hledisek pro určení výše sankce. Ačkoliv se správní orgán prvního stupně výslovně nevypořádává s jednotlivými zákonnými hledisky, jeho úvahy jsou zřejmé z odůvodnění rozhodnutí, jak správně poznamenal žalovaný i krajský soud; žalovaný pak tyto úvahy ještě doplnil. Správní orgány vycházely z toho, že stěžovateli byl zákaz řízení uložen opakovaně a i jinak má poměrně bohatou přestupkovou minulost; jejich úvaha o výši sankce je proto logická. Námitka, podle níž správní orgány opomenuly polehčující okolnost spočívající v tom, že stěžovatel řídil bez řidičského oprávnění nevědomě, je absurdní. Není možné, aby stěžovatel nevěděl o probíhajícím správním řízení a důsledku z něj plynoucím v podobě ztráty řidičského oprávnění. Pokud se stěžovatel včas nedozvěděl o výsledku tohoto řízení, tedy o tom, že již pravomocně pozbyl řidičského oprávnění, bylo to způsobeno jen jeho postupem v řízení - tedy tím, že jako místo jeho trvalého pobytu byla uvedena ohlašovna (sídlo magistrátu města České Budějovice) a správní orgán nemohl účinně použít žádnou jinou adresu, na které by si stěžovatel mohl přebírat písemnosti.

[12] Správní orgán nepochybil tím, že považoval opakované trestání stěžovatele v přestupkovém řízení (včetně aktuálně uloženého zákazu řízení) za přitěžující okolnost. Obecně je pravda (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2011, čj. 8 As 82/2010-55, č. 2291/2011 Sb. NSS), že i ve správním trestání se může uplatnit institut zahlazení odsouzení. Stejně jako v trestním právu (viz Šámal, P. a kol.: Trestní zákoník. Komentář, 2. vydání, 2012, výklad k § 42) však platí, že i když trestající orgán nemůže přihlížet k tomu, že pachatel byl již v minulosti formálně potrestán, nebrání mu to, aby s ohledem na pachatelova dosavadní porušení zákona (byť třeba i formálně zahlazená) bral v úvahu materiální význam této skutečnosti – zejména pokud jde o sklon pachatele k protiprávnímu jednání (zde v oblasti pravidel silničního provozu) či o jeho postoj k pravidlům silničního provozu. Žalovaný tedy právem uvedl, že předchozí sankce (*pozn. soudu: celkem tři zákazy řízení během 8,5 roku*) nevedly k nápravě, a proto je zákaz řízení v maximální možné délce přiměřený – ve

stěžovatelově případě už totiž není místo pro prevenci, ale spíše pro represi. Na správnosti této úvahy nic nemění ani to, že žalovaný nepřesně použil pojem „*recidiva*“.

[13] Důvodná není ani námitka týkající se formy zavinění. Podle § 2 odst. 1 zákona o přestupcích je přestupkem zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti. Přestupek podle § 125c odst. 1 písm. e) bodu 1 zákona o silničním provozu je spáchán tím, že účastník provozu řídí „*motorové vozidlo a v rozporu s § 3 odst. 3 písm. a) není držitelem příslušného řidičského oprávnění podle § 81*“. K naplnění subjektivní stránky přestupku podle § 3 přestupkového zákona postačuje zavinění ve formě nedbalosti. S ohledem na skutečnost, že účastník nebyl v době provedené kontroly držitelem řidičského oprávnění, a přesto řídil motorové vozidlo, je zavinění minimálně na úrovni nedbalosti logicky dáno. Je proto pochopitelné, že správní orgán se ve svém odůvodnění hlouběji nezabýval úvahami o formě či míře zavinění pachatele; ve výroku to ještě v té době uvádět nemusel (srov. znění § 77 zákona o přestupcích do 30. 9. 2015 a po tomto datu).

[14] Není nic nezákonného na tom, že otázkou zavinění se z vlastního popudu zabýval teprve žalovaný. S ohledem na nové znění § 77 zákona o přestupcích to bylo i vhodné; současně nebylo nutné, aby žalovaný kvůli této novější úpravě měnil (doplňoval) výrok rozhodnutí o přestupku - na stěžovatelovo právní postavení by to žádný dopad nemělo. Ani v tomto případě stěžovatel „*nepřišel o instanci*“, protože zásada dvojinstančnosti neznamená, že každý jednotlivý závěr musí být nejprve vysloven v prvním stupni a pak přezkoumán ve vyšší instanci. Ostatně dovolává-li se stěžovatel dvou instancí, nevyznívá to věrohodně, protože v důsledku své pasivity nevyužil k obraně ve správním řízení ani instanci jedinou.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] NSS proto kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. září 2017

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu